

מטה הבטיחות בענף הבניה

מיסודן של
התאחדות הקבלנים בוני הארץ
הסתדרות עובדי הבניין והעץ
הקרן לעידוד ופיתוח ענף הבניה בישראל

מטה הבטיחות מציג:

סיכום שנת 2022 והצגת דו"ח

רבעון מספר 4

לחודשים אוקטובר – דצמבר

תקציר מנהלים

במקום דברי פתיחה - בטיחות במספרים:

המספרים המוצגים כאן מאפיינים את שנת 2022, ומהווים את נקודת הפתיחה לשנת העבודה 2023:

- **תרבות ניהול חדשה – מוכנות, שליטה ובקרה** - מספר חברות המוסמכות לכוכב בטיחות (ראשון ומעלה) – **88** חברות בניה. מספר זה מהווה גידול של **100%** במספר חברות הבניה שהוסמכו לכוכב בטיחות ראשון (לכל הפחות) – מ **44** חברות מוסמכות בשנת 2021, ל **88** חברות מוסמכות בשנת 2022.
- **תרבות ניהול חדשה – מעגלי השפע מתרחבים** - מספר מוערך של אתרי בניה המנהלים את שגרת יומם תחת הסטנדרטים של כוכבי הבטיחות וערכי התכנית – **מעל 1000**.
- **תרבות ניהול חדשה – העובד במרכז** - מספר מוערך של עובדים הנחשפים מידי יום לערכי תכנית כוכבי הבטיחות, החל מתדריך הבוקר – למעלה מ **70,000**.
- **הבעיה והאתגר – מבחן הקיימות** - מספר עובדים שמצאו את מותם במהלך ביצוע עבודות בניה בתחומי הקן הירוק – **23** עובדים.
- **שבירת תקרת הזכוכית** – בשנת 2022, ירדנו בפעם הראשונה למספר חד ספרתי במדד שיעור התאונות הקטלניות ל 100,000 עובדים - שיעור העובדים שמצאו את מותם ביחס ל 100,000 עובדים – **7.27** (לפי 316,000 עובדים בשנת 2022).
- **במדד התאונות הקטלניות ביחס ל 10,000 התחלות בנייה** אנחנו נמצאים בירידה דרסטית: מ 7.27 בשנת 2019 (55,000 התחלות בנייה) ל 2.75 בשנת 2022 (80,000

- **שיפור מתמיד** - שיעור הירידה בהרוגים ל 100,000 עובדים ביחס ל 2019 – **48%** (!)
- **שיפור מתמיד ועקבי** - שיעור הירידה בהרוגים ל 100,000 עובדים ביחס ל 2013 – **54%** (!)

הניתוח הכמותי המוצג לעיל, מציב את ענף הבניה בפני אתגרים והזדמנויות של ממש. בשנים האחרונות בכלל, ומאז הקמת מטה הבטיחות בפרט, מתחולל שינוי עמוק בתרבות ניהול הבניה בכלל וניהול הבטיחות בבניה בפרט. שנת 2022, מהווה, כך יש לקוות, שנת מפנה – שנה שבה תקרות זכוכית רבות נופצו והוכחה התזה לפיה שינוי עמוק בתרבות הניהול וביחס למעמדו של עובד הבניה ולכבודו, מביאים לשיפור ניכר בביצועי הניהול הבטיחות והמצוינות העסקית.

לדוח זה צירפנו את התייחסותם ועדותם הכתובה של עשרות מנהלי חברות בניה מוסמכות לכוכב בטיחות אחד לפחות. לפי עדות מנהלים אלה, השיפור שחל בארגוניהם בעקבות פעולות ההתערבות של מטה הבטיחות בכלל, ותכנית כוכבי הבטיחות בפרט הביאה ומביאה לשיפור של ממש בביצועי הניהול ובביצועים התפעוליים של חברותיהם (ראו קובץ מצורף בנפרד).

בנוסף לתכניות העבודה וההתערבות של מטה הבטיחות, יש להדגיש את תרומתם המכרעת של שלושה מרכיבים אלה:

- תמיכת התאחדות הקבלנים בוני הארץ, ההסתדרות והקרן לעידוד ופיתוח ענף הבניה במטה הבטיחות ובמיזמים ובתכניות המנוהלות על ידו. תמיכה זו השפיעה בתחומים רבים, ולתמיכה ניכרת השפעה רבה ביותר על יעילות ואפקטיביות הפעולה של מטה הבטיחות.
- תרומתה של קרן מנוף לבטיחות בענף הבניה באה לידי ביטוי בתחומים רבים, ובעיקר בתמיכה משמעותית וגמישה בתכנית הדגל "כוכבי הבטיחות" של מטה הבטיחות.

בשנת העבודה 2022, הוביל מטה הבטיחות את המשימות העיקריות הללו:

- המשך פיתוח והעמקת תכנית "כוכבי הבטיחות", והתאמתה למאפייני חברות הבניה בישראל ולעבודות הבניה המתקיימות בה;
- המשך פיתוח תורת תחקיר הלמידה, במסגרת תכנית כוכבי הבטיחות, "סיבה לנסיבה";
- המשך פיתוח **סדנת הטמעה לכוכב בטיחות שני**, שבמרכזה תרגול היישום של תחקיר הלמידה, לפי מודל "סיבה לנסיבה";
- **חניכה צמודה** של חברות בניה מוסמכות לכוכב בטיחות ראשון, והרחבת הסמכתן לכלל אתרי הבניה המנהלות על ידן, לרבות, אתרי בניה חדשים;
- **השלמת הסמכה של 88 חברות בניה לכוכב בטיחות ראשון**;
- **הסמכת 18 חברות בניה לכוכב בטיחות שני**;
- **השתלבות מטה הבטיחות בחודש המודעות לבטיחות אותו יזמה הקרן לעידוד ופיתוח ענף הבניה בישראל.**
- **הסברה ויצירת תודעה** המכוונת לרתימת עובדים ובעלי תפקידים בענף הבניה, כמו גם רתימת הציבור בכללותו, להיענות לאתגר ההתמודדות עם תופעת התאונות בעבודות בניה בישראל.

מטרות הדו"ח

1. להציג למנהלים ולמקבלי החלטות את עיקרי הפעילויות והמשימות שקיים מטה הבטיחות במהלך שנת 2022 ובמהלך רבעון 4.
2. לשקף תמונת מצב עדכנית לצורך הפקת לקחים והמלצות לשיפור המצב בהמשך ומדידה עיתית של הנתונים הרלוונטיים, על מנת לייצר אינדיקציות ליעילות התהליכים ולחילופין לנקודות ואתגרים הדורשים טיפול נוסף.

תמונת מצב ההיפגעות בענף הבנייה

כאן המקום לציין, כי לא כל התאונות הנגרמות במהלך ביצוע עבודות בניה, נגרמות באתרי בניה מוכרים, מורשים ומפוקחים.

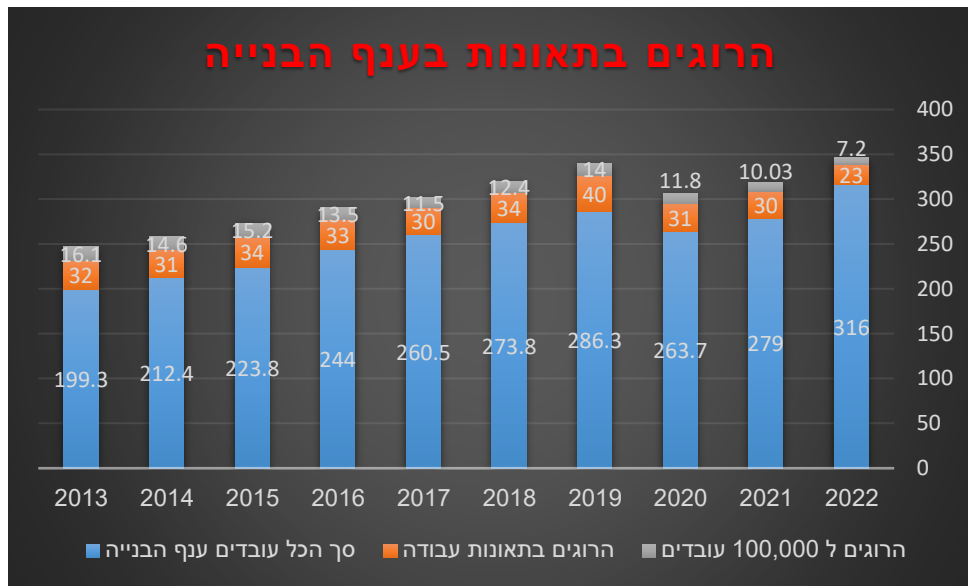
תאונות לא מעטות נגרמות במקומות שבהם מבוצעות עבודות בניה, אולם מקומות אלה, אינם אתרי בניה מפוקחים, ועל כן, לא ניתן לא תיאורטית ולא מעשית להשפיע על רמת הבטיחות המתקיימת בהן.

במידה רבה, עבודות בניה אלו מתקיימות מתחת לרדאר וקיים קושי מובנה למנות את הכשלים שבהן, יחד עם כשלי בטיחות שנגרמים באתרים מוכרזים, מורשים והנמצאים תחת פיקוח. סוגיה זו, כמו גם סוגיות אחרות הקשורות בתווד שבין השלטון המקומי לבין השלטון המרכזי, נמצאת במוקד הרפורמה שיוזם משרד הכלכלה בתחום.

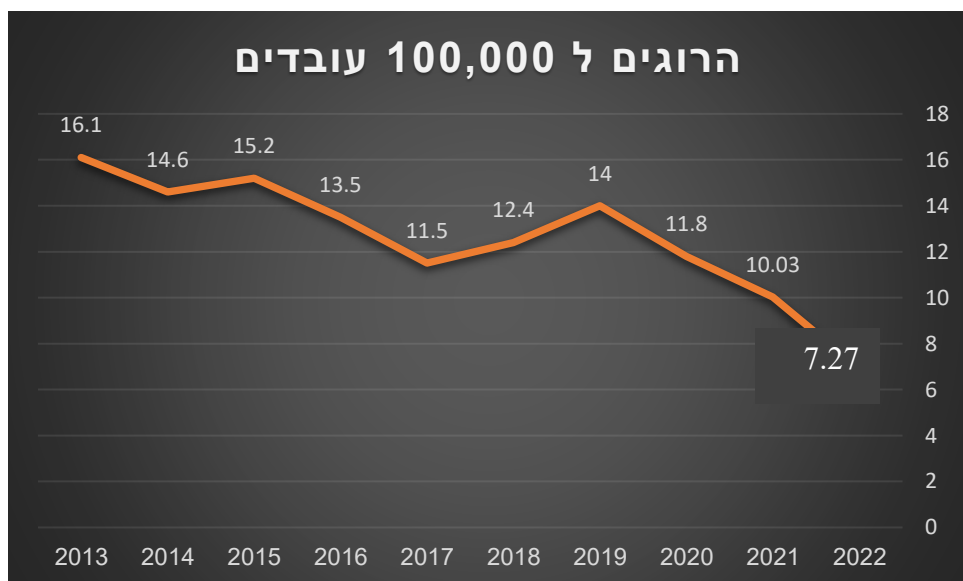
תמונת מצב ההיפגעות בענף הבנייה בראייה שנתית

תאונות קטלניות

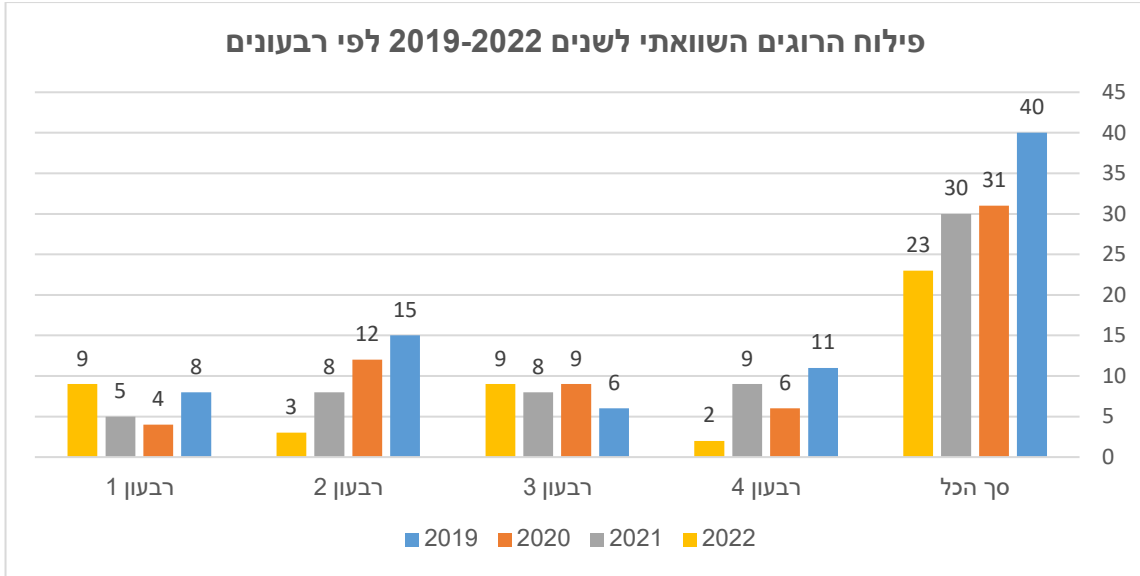
בשנת 2021 נגרמו בעבודת בנייה 21 תאונות קטלניות, בהן מצאו את מותם 23 עובדים.

הגרף המוצג מעלה מציג את מספר ההרוגים בענף הבנייה החל משנת 2013 ועד היום. ניתן להבחין בירידה של למעלה מ 48% במספר ההרוגים ל 100,000 עובדים ביחס לשנת 2019, וירידה של כ 54% ביחס לשנת 2013. גרף ירידה מתמשך זה, יוצג בהדגשת יתר בתרשים הבא:

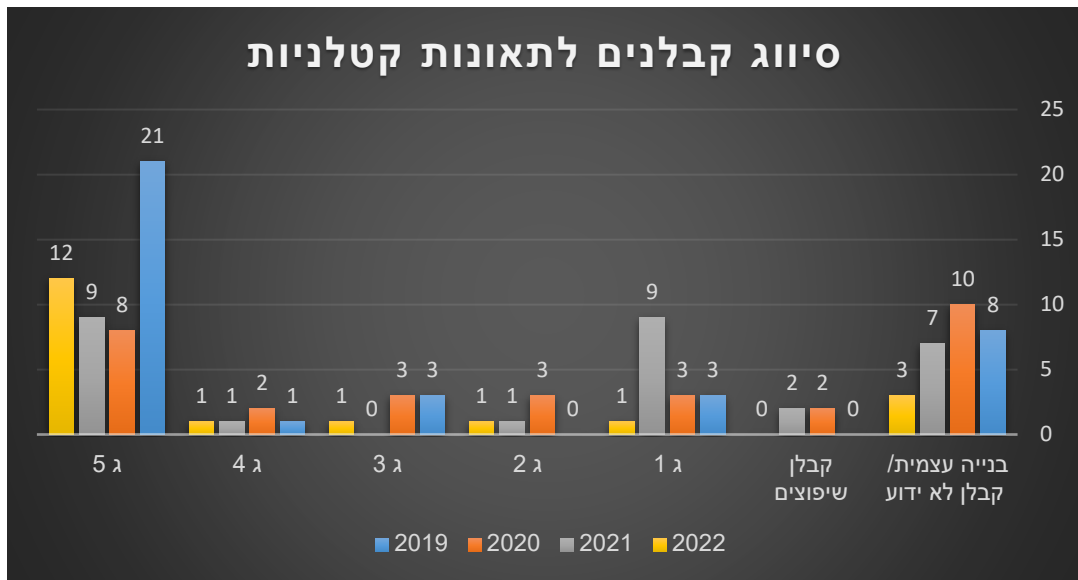

פילוח הרוגים השוואתי לשנים 2019-2022 לפי רבעונים

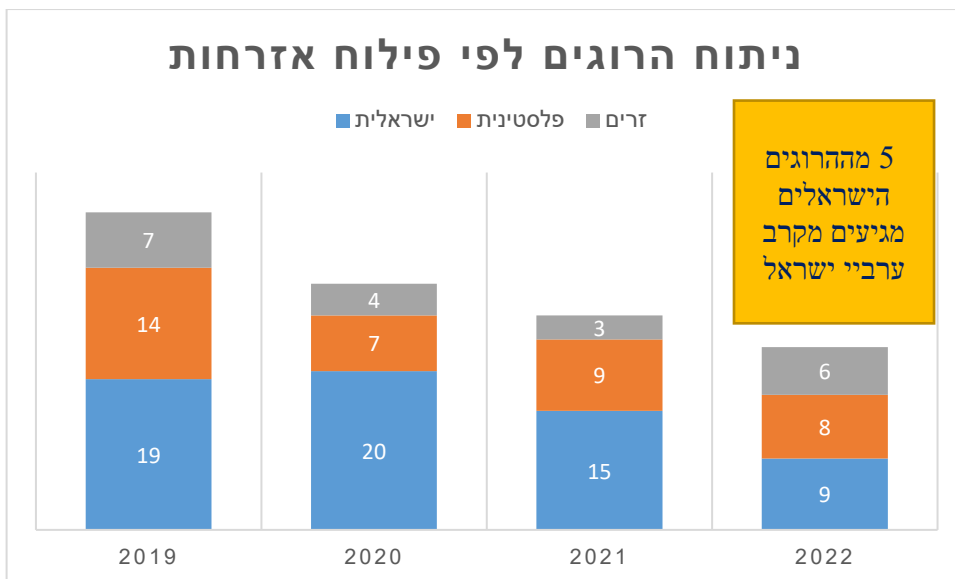

ניתוח נתונים אלה, לא מצביע על הבדלים מובהקים בין חודשי השנה. יחד עם זאת, ניתן לראות כי בשנת 2022, רבעונים 1 ו-3 "בלטו" לרעה במספר ההרוגים מתאונות קטלניות.

פילוח תאונות קטלניות לפי סיווג הקבלנים

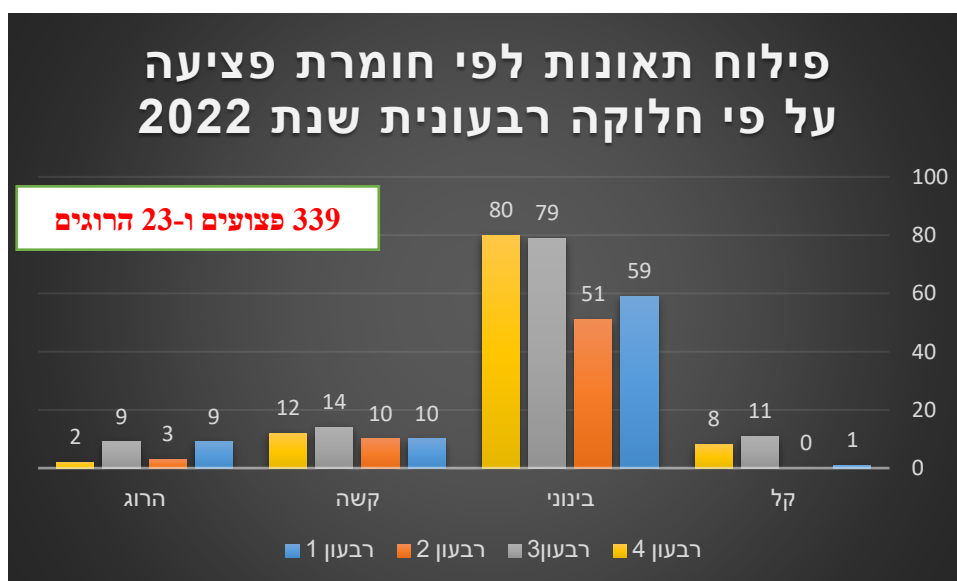

ניתוח נתוני התאונות הקטלניות לפי סיווג הקבלנים מצביע כי מחצית מההרוגים בשנת 2022 מגיעים מחברות בנייה גדולות בסיווג ג'5.

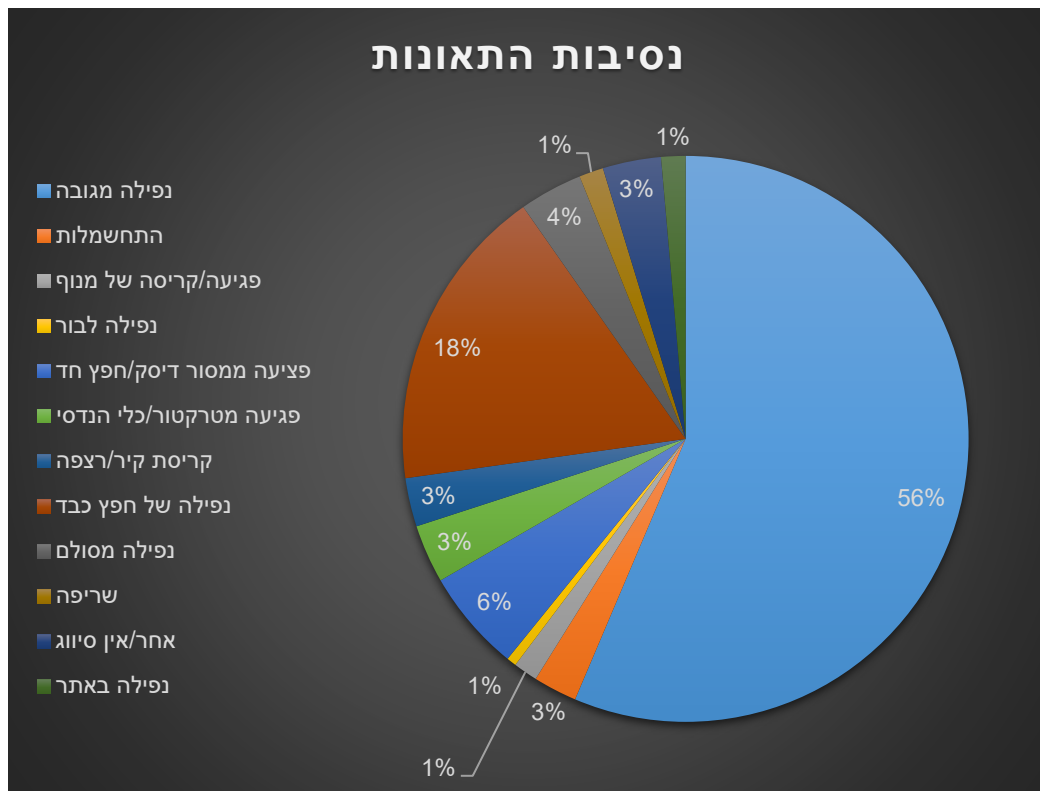
במסגרת פילוח תמונת ההרוגים לפי אזרחות בהשוואה תלת שנתית, אנו עדים לכך שבשנת 2022 רוב ברור מקרב ההרוגים הינם ערבים ישראלים ופלסטינים – 14 במספר.

תאונות ונפגעים בראייה שנתית

בסך הכל בשנת 2022 אנו מונים 360 תאונות עם נפגעים, לעומת 283 תאונות בתקופה המקבילה אשתקד.

2022	2021	2020	סיווג הפגיעה
19	13	16	פגיעה קלה
269	193	219	פגיעה בינונית
46	42	37	פגיעה קשה
23	30	31	הרוגים

באשר לפילוח נסיבות התאונות, ניתן לראות כי הנפילה מגובה מהווה גורם עיקרי לתאונות בענף הבנייה – 56%. אחריה בפער ניכר, תאונות הנגרמות כתוצאה מנפילת חפצים (18%).

רבעון 4 שנת 2022

במהלך רבעון 4 2022, נגרמו 102 תאונות מדווחות, לפי ההתפלגות הבאה:

- א. פגיעה קלה – 8 עובדים.
- ב. פגיעה בינונית – 80 עובדים.
- ג. פגיעה קשה – 12 עובדים.
- ד. הרוגים – 2 עובדים.

נתונים השוואתיים בין רבעון 4 2021 לבין רבעון 4 בשנת 2022

2022	2021	סיווג הפגיעה
80	67	פגיעה בינונית
12	10	פגיעה קשה
2	7	מוות

* דרגת הפגיעה נצמדת לנתוני מד"א ואיחוד הצלה.

בסך הכל נגרמו ברבעון 4 2022 2 תאונות קטלניות בהן מצאו את מותם 2 עובדים, לעומת 7 בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן נגרמו סה"כ 102 תאונות עם נפגעים, לעומת 88 תאונות בתקופה המקבילה. תמונת מצב ההיפגעות מתאונות בענף הבניה, הינה תזכורת כואבת לקושי שבהתמודדות עם מניעתן של תאונות בעולם הבניה, ולכך שעבודה רבה עוד לפנינו.

**** פירוט מלא של נתוני ההיפגעות מובא בגוף הדו"ח ובנספחים ****

משימות עיקריות שהתקיימו בשנת העבודה 2022 – תכנון מול ביצוע

בפסקה זו, נציג את המשימות שתוכננו להתבצע בשנת 2022 ואת מעמד יישומן. כאן המקום להדגיש כי מספר לא מבוטל של משימות התעדכנו במהלך שנת העבודה, אם כתוצאה מצבירת ניסיון (משימות אלו הינן ראשונות מסוגן) ואם מחמת אילוצים תקציביים, שהרקע להם, בדרך כלל, הינו תקצוב בחוסר בשלב התכנון (שוב על רקע היותן של משימות אלו ראשונות מסוגן). עוד נדגיש כי משימות 2022, השפיעו רבות על תכנית העבודה לשנת 2023, כפי שיוצג בהמשך דוח זה.

מס' ספ'	המשימה	מטרה	מעמד היישום
1	תכנית כוכבי הבטיחות	להחליט שינוי תרבותי בחברות בנייה בישראל, באמצעות יצירת זיקה וקשר בין ביצועי הבטיחות לבניין מצוינות תפעולית וכלכלית ולהסמיכן לקיים בקרה ופיקוח עצמיים על ביצועי הבטיחות בעבודות בנייה	<ul style="list-style-type: none"> עד סוף שנת 2022, הוסמכו 88 חברות לכוכב בטיחות ראשון. עד סוף שנת 2022, הוסמכו 18 חברות לכוכב בטיחות שני. עד סוף שנת 2022, הוסמכו 9 חברות לכוכב בטיחות שלישי. עד סוף שנת 2022, הוסמכו 4 חברות לכוכב בטיחות רביעי.

2	סדנאות בטיחות מעשית לעובדי בנין	להקנות לעובדי בניה את היסודות המעשיים הנדרשים לביצוע עבודות בנייה, בדגש על עבודות בגובה ועבודות חשמל, בצורה בטוחה ויעילה, מתוך מגמה להפוך הכשרה מעשית זו לתנאי מחייב לביצוע עבודות בנייה בישראל ולקבלת רישיון עבודה, לעובדים שאינם בעלי אזרחות ישראלית.	<ul style="list-style-type: none"> • גובשה תכנית להדררה מעשית, מבוססת על כ 50 תרחישי ייחוס. • להלן היקפי ההשתתפות בבטיחות מעשית: • אלעולא (בית צפאפא): 1183 • מכללת לבטח: 1070 • דניה סיבוס: 2606 • מכללות נוספות: 430
---	---------------------------------	---	--

ספ'	המשימה	מטרה	מעמד היישום
3	הקמת מערכת ידע חזותי לאתרי בניה בישראל ולמשתנים המגדירים אתרים אלה	להקים מערכת לשליטה חזותית באתרי בנייה ברחבי מדינת ישראל, החלוקה לפי ארגונים מקומיים של התאחדות הקבלנים ולפי סיווג, גודל, היסטריה בטיחותית, מועדות לתאונות ופילוח נוסף, על מנת לאפשר התערבות ומיקוד, לפי צרכים משתנים וסדרי עדיפויות.	<ul style="list-style-type: none"> • המערכת הוקמה ונמצאת בשלבי הרצה (מערכת מנת"ב – מערכת תמונת מצב הבטיחות). • המערכת עוברת בימים אלה התאמות (מודיפיקציה) בתחומים אלה: (1) הצגת תמונת מצב המציגה עדכונים בלבד, שהתחוללו בימים האחרונים (2) שיגור דוחות פיקוח עצמי על ידי המערכת (מיועד לחברות מוסמכות לכוכבי בטיחות), ו (3) שיגור דוחות תחקירי למידה.
4	קידום פרויקטים טכנולוגיים	לאתר הזדמנויות טכנולוגיות היכולות לסייע במניעתן של טעויות אנוש קטלניות, וליישמן כמערכות עזר לעובדים לבעלי תפקידים בעבודות הבנייה, על מנת לתמוך ברפורמה התרבותית המתקיימת בימים אלה, בתחום ניהול הבטיחות ובקרת הבטיחות באתרי בניה.	<ul style="list-style-type: none"> • פותחה מערכת טכנולוגית למשו"ב (מוכנות שליטה ובקרה) באמצעות קסדה המאפשרת בקרת ווידאו ואודיו המכונה קסדה רןשמ"ת (רואה, שומעת, מתריעה, מתעדת). • בוצע מחקר מלווה להטמעת הקסדה באתרי בניה. • בשנת 2023, ייושמו לקחי המחקר ותוטמע הקסדה באתריה בניה של חברות מוסמכות לכוכבי בטיחות.
5	גיבוש יום בטיחות לאומי לעבודות בניה	לקבוע "יום בטיחות בבנייה" שייקבע פעם בשנה, בתאריך סמלי ומוסכם, שבו יושבתו עבודות הבנייה ברחבי הארץ ויקוימו מאמצי הסברה, תודעה ופעילויות אחרות, שמטרתן, העצמת המחויבות של כולם למניעתן של תאונות בעבודות בנייה.	<ul style="list-style-type: none"> • נערך יום בטיחות לאומי בחודש יוני 2022. • יום זה זכה להצלחה רבה הן מבחינת רמת הביצוע והן מבחינת ההיענות של קהלי היעד והציבור בכללותו. • יום הבטיחות הלאומי בבניה, מתוכנן להתקיים בשנת 2023

<p>במסגרת חודש ההוקרה לעובדי הבניין בישראל.</p>			
--	--	--	--

ספ'	המשימה	מטרה	מעמד היישום
6	קידום חוק האחריות והסמכות	לפעול ביחד עם מינהל הבטיחות על מנת להסדיר את שרשרת האחריות באתרי בנייה ולבסס אותה על תפיסת האחריות התפקודית, כלומר, אחריות הנובעת מהגדרת התפקיד של כל דרג, תוך הדגשת הסמכות של שלושת המדרגים הקרובים ביותר לביצוע העבודה – מנהל העבודה, ראש הצוות, העובד בקצה.	<ul style="list-style-type: none"> נכתבה הצעת חוק על ידי מנהל הבטיחות וממתינה כעת לאישור הגורמים המשפטיים בממשלה.
7	קידום תיקון לחוק עוזרי הבטיחות	לפעול לעדכוני חקיקה בתחום זה על מנת למקסם את תרומת עוזרי הבטיחות לבטיחות עבודות הבניה בישראל	<ul style="list-style-type: none"> גובשה הצעה על ידי מנהל הבטיחות, בשיתוף מטה הבטיחות. ההצעה עברה את אישור ועדת השרים לענייני חקיקה בתקופת הממשלה הקודמת אך לא עלתה לקריאה ראשונה במליאה.
8	הקצב בטיחות במכרזים וחוזים ממשלתיים ורשותיים	יצירת מנגנון המחייב יזמים (ממשלתיים ורשותיים) הכפופים לחוק חובת המכרזים, להקציב תקציב מינימום לבטיחות, כך, שתקציב זה (הקצב), לא ייכלל בדרישות המכרז, זאת במטרה להבטיח את מינימום המשאבים המיועדים לבטיחות.	<ul style="list-style-type: none"> נמצא בעבודת מטה. יוגדר כ"מוקד שינוי" במסגרת קביעת מדיניות הבטיחות בעבודות בניה של משרד הכלכלה והתעשייה.
9	דוחות חקר מצב הבטיחות (דו"ח מדי שבועיים)	לאפשר ביסוס של תרבות פרואקטיבית באמצעות הערכת מצב מתמשכת והעברת התראות בטיחות למבצעי עבודות בניה, בעקבות חקר וניתוח של אירועים.	<ul style="list-style-type: none"> הוקם צוות מצל"ח (מרכז צוות לחקר). פורסמו 14 דוחות חקר. תרומת משמעותית לדוחות אלו לשיפור מתמיד ברמת מניעתם של אירועים חוזרים.
10	הסברה משתפת	ליזום הסברה לקהלי יעד שונים ומובחנים, במטרה להביא קהלי יעד אלה להכרה ולהבנה של מאמצי המניעה המתקיימים על ידי מטה הבטיחות, ובכך להפוך אותם לשופים רעיוניים והיכן שניתן גם לשותפים מעשיים למאמצי המניעה המתקיימים בענף הבניה.	<ul style="list-style-type: none"> מתקיימת הסברה מתמדת באמצעות רשתות חברתיות. מתקיימת הסברה באמצעות אגרות "נקודות מפנה". מתוכננת הקמה של "קהילת כוכבי בטיחות", בשנת העבודה 2023.

תובנות ולקחים עיקריים – ליישום בשנת 2023

- במהלך שנת העבודה נלמדו תובנות ולקחים עיקריים אלה, שיישמו החל מתחילת שנת 2023:
- א. קיום מאמצים ייחודיים להטמעת תרבות כוכבי הבטיחות בדגש על חברות בניה קטנות וקבלני משנה.
 - ב. האצת תהליכי הטמעות הרוחב של ערכי כוכבי הבטיחות בחברות בניה מוסמכות לכוכבי בטיחות.
 - ג. קידום ותמיכה בטכנולוגיות מצילות חיים.
 - ד. תפעול של גוף חקר ומתן דגש לחקר אירועים ויצירת מסד נתונים מעובד, על בסיס מודל "סיבה לנסיבה", ושיתוף המידע בקרב כלל ענף הבניה. פיתוח ארגון לומד ומשתפר בענף הבניה.
 - ה. הפיכת מערכת מנת"ב (מערכת ניהול תמונת בטיחות) ככלי שליטה ובקרה מרכזי לשיפור ביצועי הבטיחות ולדיווח אודותם, לרבות דיווח אודות אירועי "כמעט ונפגע".
 - ו. רתימת הדרכת בטיחות מעשית לתרבות ניהולית המתבססת על המקצועיות כגורם המדרבן אחריות, באמצעות הדכה מעשית לאתרי בניה, לרבות סגלי הניהול וקבלני המשנה.
 - ז. סיוע לרגולטור, בדגש על משרד הכלכלה והתעשייה, בגיבוש מדיניות פרואקטיבית להדרכה, פיקוח ואכיפה של חקיקת בטיחות ונורמות ביצוע.
 - ח. עוזרי בטיחות – חיזוק יכולותיהם המקצועיות והפיכתם לגורם יעיל ואפקטיבי באתרי הבניה, ויצירת תנאים להבאת חומר אנושי מצוין לתפקיד.
 - ט. קידום חקיקת חוק אחריות וסמכות באתרי הבניה.
 - י. ארגון בטיחותי של אתרי בניה – מרכיב חשוב ביותר במניעת מצבים אירועי בטיחות בלתי צפויים.
 - יא. השתלבות במאמצים למניעת תופעת הקבלנות הלא רשומה, והגדרתו של תחום זה כמוקד שינוי נדרש.
 - יב. הסברה יזומה לחינוך ויצירת תודעה כמרכיב עיקרי בשינוי תרבות הבטיחות בענף.

משימות עיקריות שיתקיימו בשנת העבודה 2023

מטרות	אוכלוסיית יעד	המשימה	ספ'
הטמעה תפעולית של קסדה רושמ"ת במסגרת של המוכנות לביצוע עבודות ובמהלך הביצוע באמצעות בקרה, שליטה ותיעוד	מנהלי פרויקטים; מנהלי עבודה; ראשי צוותים; עוזרי בטיחות; ממונים על הבטיחות	הטמעת טכנולוגיה קסדה רושמ"ת בחברות כוכבי בטיחות	1
הוספת רכיב תוכנה באמצעות עיבוד תמונה לזיהוי סטייה מערכי סף על מנת להעצים את השליטה והבקרה של מנהלים ובעלי תפקידים בצוותי עבודה מרוחקים, והתריע באופן אוטומטי בכל מקרה של חריגה מתנאי סף מוגדרים העלולים להסתיים באירוע בטיחות.	מנהלי פרויקטים; מנהלי עבודה; ראשי צוותים; עוזרי בטיחות; ממונים על הבטיחות	הוספת אנליטיקה לקסדה רושמ"ת	2
<ul style="list-style-type: none"> ליישם את עקרון השתתפות בהכשרת בטיחות בסיסית כתנאי לביצוע עבודות בניה. לאפשר מוביליות של עובדים בין חברות בניה. להשביח את תהליך ההכשרה לעבודה בגובה. לקיים הכשרה מבוקרת, באופן שיאפשר שיפור מתמיד בתחומי הידע וניהול הידע. לבסס תרבות של "ארגון לומד" ולהתגבש מקצועיות. 	(1) עובדים (2) מנהלי עבודה; (3) מנהלי פרויקטים (4) עוזרי בטיחות למנהלי עבודה (בפרויקטים בהם מוצבים עוזרי בטיחות).	סדנאות בטיחות מעשית	3
לחולל שינוי תרבותי בחברות בנייה בישראל, באמצעות יצירת זיקה וקשר בין ביצועי הבטיחות לבין מצוינות תפעולית וכלכלית ולהסמיכן לקיים בקרה ופיקוח עצמיים על ביצועי הבטיחות בעבודות בנייה.	הנהלות חברות בנייה בהרכב מחייב זה - המנהל הכללי; (2) חברי ההנהלה הכללית; (3) מנהלי פרויקטים; (4) מנהלי עבודה; (5) עבטי"ם (6) ממונים על הבטיחות.	הרחבת תכנית כוכבי הבטיחות – כוכב בטיחות ראשון	4

מטרות	אוכלוסיית יעד	המשימה	ספ'
<p>לחולל שינוי תרבותי בחברות בנייה בישראל, באמצעות יצירת זיקה וקשר בין ביצועי הבטיחות לבין מצוינות תפעולית וכלכלית ובאמצעות הנחת בסיס מקצועי מתקדם ללימוד לקחים ולשיפור מתמיד.</p>	<p>הנהלות חברות בנייה בהרכב מחייב זה - המנהל הכללי; (2) חברי ההנהלה הכללית; (3) מנהלי פרויקטים; (4) מנהלי עבודה; (5) עבטי"ם (6) ממונים על הבטיחות.</p>	<p>הרחבת תכנית כוכבי הבטיחות – חניכת כוכב בטיחות שני</p>	5
<p>לחולל שינוי תרבותי בחברות בנייה בישראל, באמצעות יצירת זיקה וקשר בין ביצועי הבטיחות לבין מצוינות תפעולית וכלכלית ובאמצעות יצירת בסיס לקיימות לאורך זמן.</p>	<p>הנהלות חברות בנייה בהרכב מחייב זה - המנהל הכללי; (2) חברי ההנהלה הכללית; (3) מנהלי פרויקטים; (4) מנהלי עבודה; (5) עבטי"ם (6) ממונים על הבטיחות.</p>	<p>הרחבת תכנית כוכבי הבטיחות – חניכת מבדקי ריענון</p>	6
<p>לחולל שינוי תרבותי בחברות בנייה בישראל, באמצעות יצירת זיקה וקשר בין ביצועי הבטיחות לבין מצוינות תפעולית וכלכלית ובאמצעות יצירת בסיס לקיימות לאורך זמן.</p>	<p>הנהלות חברות בנייה בהרכב מחייב זה - המנהל הכללי; (2) חברי ההנהלה הכללית; (3) מנהלי פרויקטים; (4) מנהלי עבודה; (5) עבטי"ם (6) ממונים על הבטיחות.</p>	<p>הרחבת תכנית כוכבי הבטיחות – חניכת סקרי הנהלה</p>	7
<p>לחולל שינוי תרבותי בחברות בנייה בישראל, באמצעות יצירת זיקה וקשר בין ביצועי הבטיחות לבין מצוינות תפעולית וכלכלית ובאמצעות הטמעת טכנולוגיות לסיוע לעובדים ולבעלי פקידים בביצוע נקי ליקויים ותקלות באמצעות טכנולוגיות תומכות.</p>	<p>הנהלות חברות בנייה בהרכב מחייב זה - המנהל הכללי; (2) חברי ההנהלה הכללית; (3) מנהלי פרויקטים; (4) מנהלי עבודה; (5) עבטי"ם (6) ממונים על הבטיחות.</p>	<p>הרחבת תכנית כוכבי הבטיחות – מבדק טכנולוגיות 3,4</p>	8
<p>לאסוף, לעבד, לתכלל ולשתף במידע בטיחותי בעל ערך מניעת, על מנת לסייע בביסוס תרבות של ארגון לומד, תרבות, שתאפשר לרכז ולייעל את מאמצי המניעה והשיפור המתמיד, בענף הבניה בישראל.</p>	<p>יזמים ומבצעי עבודות בניה; חברות בעלות כוכבי בטיחות או המצויות בתהליך הסמכה; גופי הנדסה בשלטון המקומי; המוס"ל; מינהל הבטיחות והבריאות בתעסוקה; ; Contec; המדען הראשי; ביטוח לאומי</p>	<p>צוות חקר תקריות בטיחות - מצל"ח</p>	9

מטרות	אוכלוסיית יעד	המשימה	ספ'
<p>תפקיד הקהילה העיקרי הוא לייצר מכפיל כח להטמעת תוכנית הכוכבים מתוך המאמץ, הניסיון, הרעיונות וההצלחות של חברי הקהילה. תשתית הקהילה תבוסס על אתר אינטרנט עצמאי, אשר כולל פורום מבוקר ומנוהל לשיח שוטף ולבניית בסיס ידע מצטבר. מעבר לניהול השיח בקהילה, ישמש האתר גם למטרות הפצת מידע, עדכון מידע וריכוז תחקירי למידה.</p>	<p>יזמים ומבצעי עבודות בניה; חברות בעלות כוכבי בטיחות או המצויות בתהליך הסמכה; המוס"ל; מינהל הבטיחות והבריאות בתעסוקה; Contec; ביטוח לאומי</p>	<p>הקמה וניהול קהילת "בונים עם כוכבים"</p>	10
<p>להסמיך חברות קטנות לעבודה בטוחה תחת ערכי תרבות מצוינת בטוחה, על מנת להאיץ את תהליך ההטמעה של ערכים אלה בענף הבניה בישראל.</p>	<p>חברות בניה קטנות המנהלות עד 3 אתרי בניה במקביל.</p>	<p>קבלנים קטנים "כוכבי מוכנות"</p>	11
<p>להעצים את מידת המחויבות של הנהלות חברות קבלני משנה לערכי "מצוינות בטוחה", המוקנים במסגרת תכנית כוכבי הבטיחות ובעיקר ניהול התחלות ומוכנות, באמצעות סדרה של שלושה מפגשים באתרי בניה של קבלנים ראשיים, משותפים להנהלות חברות הבנייה ביחד עם הנהלות קבלני המשנה.</p>	<p>הנהלות חברות בניה מוסמכות לכוכבי בטיחות; הנהלות קבלני משנה הפועלים במסגרת אתרי בניה מוסמכים לכוכבי בטיחות.</p>	<p>הסמכת קבלני משנה על ידי קבלנים ראשיים ל "כוכבי מוכנות"</p>	12
<p>להעצים את תודעת ההובלה והמנהיגות הבטוחה של מנהלי העבודה באתרי בניה באמצעות הקניית היסודות הנדרשים לניהול והובלה של עובדים בדרך שתבטיח את בטיחותם ואת השתלבותם בתרבות ארגונית הקושרת בין בטיחות הביצוע לבין מצוינות הביצוע.</p>	<p>מנהלי עבודה בחברות בניה בעלי וותק של 5 שנים לפחות.</p>	<p>העצמת מנהלי עבודה "מנהל עבודה מתקדם"</p>	13
<p>לבסס תודעה ציבורית וארגונית, הקושרת בין ביצועי הבטיחות לבין חזות אתרי הבניה. ובדרך זו, לתזק את הקשר שבין חזות מתחמי הבניה לבין המצוינות התפעולית והארגונית של אתרים אלה.</p>	<p>חברות מוסמכות לכוכבי בטיחות – השתתפות בתחרות זו. חברות אחרות – לפי בחירתן.</p>	<p>בטיחות יפה בישראל יפה – שילוב בטיחות בתחרות ארץ ישראל יפה</p>	14

מטרות	אוכלוסיית יעד	המשימה	ספ'
שינוי כיוון - הנחת בסיס לרתימה תודעתית בקרב הציבור הרחב ובקרב הפועלים והמעורבים בעולם הבניה ולשתפם בשינויים ובשיפורים המהותיים העוברים על הבטיחות בעבודות בניה בישראל.	הציבור הרחב; עובדים בענף הבניה; מנהלים, יזמים ומבצעי עבודות בניה; חברות ציבוריות ורשויות; גופי הגדסה בשלטון המקומי; משרדי ממשלה; חברי כנסת.	חודש הוקרה לעובדי הבניין בישראל	15
לקיים תערוכת ציוד מגן אישי טכנולוגי מתקדם ואמצעים לעבודה בטוחה, על מנת להביא לקדמת התודעה את האפשרויות החדשות והטכנולוגיות המעודכנות להצלת חיים או למזעור פגיעתן הרעה של תאונות.	הציבור הרחב; עובדים בענף הבניה; מנהלים, יזמים ומבצעי עבודות בניה; חברות ציבוריות ורשויות; גופי הגדסה בשלטון המקומי; משרדי ממשלה; חברי כנסת.	תערוכות טכנולוגיות מצילות חיים	16

סיכום

שנת 2022, היוותה שנה שבה ניפץ ענף הבניה בישראל את תקרת הזכוכית. בפעם הראשונה, שיעור התאונות הקטלניות ל 100,000 עובדים ירד למדד חד ספרתי – 7.27. הישג זה, ביחד עם הישגים נוספים של ענף הבניה כפי שהוצגו בדברי הפתיחה, מציב את ענף הבניה בפני אתגרים והזדמנויות של ממש. בשנים האחרונות בכלל, ומאז הקמת מטה הבטיחות בפרט, מתחולל שינוי עמוק בתרבות ניהול הבניה בכלל וניהול הבטיחות בבניה בפרט. שנת 2022, מהווה, כך יש לקוות, שנת מפנה – שנה שבה הוכחה הטענה שתאונות אינן גזרת גורל וכי ניתן להביא לשיפור ניכר בביצועי ניהול הבטיחות והמצוינות העסקית, באמצעות הדרך שבחרנו, דרך המבוססת על חינוך, הסברה ויצירת תודעה במטרה לבסס את הרצון לשנות ולתקן, תוך מתן תשומת לב למעמדו וכבודו של עובד הבניה.

הישגי שנת 2022, מהווים אתגר של ממש שכן עלינו להתייחס להישגים אלו כאל נקודת הפתיחה של ההישגים שעלינו לקדם בשנת 2023. הישגים שאותם נשיג כך יש לקוות, בעזרתם של הקבלנים, מנהלי חברות הבניה, היזמים ובעלי התפקידים השונים המשפיעים על ענף הבניה בישראל.

אנו נמשיך לדגול בקו של חינוך, הסברה והטמעת תפיסת עבודה חדשה של בטיחות ואיכות על פני כל דבר אחר. נרכז מיקוד ומאמץ למיגור תאונות בקרב העובדים מהמגזר הערבי. נשקיע בהכשרת עובדים לבטיחות מעשית, תוך דרישה מהמדינה לעודד ולהשתתף במאמץ חשוב זה. פרויקט החניכה באתרי בנייה המזוהים כפוטנציאל לתאונות ימשיך לפעול בשטח ולהביא לתוצאות בשיפור תרבות הבטיחות באתרים.

אני מבקש להודות להתאחדות הקבלנים בוני הארץ, לקרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה בישראל, לקרן מנוף של הביטוח הלאומי, להסתדרות העובדים החדשה, לחברת צומ"ת ולכל העוסקים במלאכת קודש זו שתומכים בעבודת מטה הבטיחות להובלת שינוי תרבות הבטיחות בבנייה בענף.

איל בן ראובן, אלוף במיל'

ראש מטה הבטיחות

לדוח זה, צירפנו את התייחסותם ועדותם הכתובה של עשרות מנהלי חברות בניה מוסמכות ולכוכב בטיחות אחד לפחות. לפי עדות מנהלים אלה, השיפור שחל בארגוניהם בעקבות פעולות ההתערבות של מטה הבטיחות בכלל, ותכנית כוכבי הבטיחות בפרט הביאה ומביאה ושיפור של ממש, בביצועי הניהול ובביצועים התפעוליים של חברותיהם (קובץ מצורף בנפרד).

נספח א' ריכוז תאונות עבודה ושמות ההרוגים בשנת 2022

עיר	כתובת	תיאור המקרה	נסיבה	תאריך	סיווג הקבלן	שם קבלן	חבר התאחדות	שם ההרוג	אזרחות
ראשון לציון	כביש 431, סמוך למחלף הראשונים	פועל נפל מגובה של כ-10 מ' במהלך עבודות תוואי הערכות לאורך כביש 431	נפילה מגובה	12.1.22	ג'5	דניה סיבוס בע"מ *תשתיות	כן	עלא נביל אלחאליס	פלסטינית
רמת גן	סמוך לשדרות גבריאליה	העובד נהרג לאחר שנפל מפיגומים זיזיים בקומת הגג (קומה 10) בעת שעסק בפירוק תבניות מתועשות ('ברנוביץ') בסיוע עגורן, ועל פי אחת ההערכות הוא נדחק ממשטח העבודה בשל פגיעת המנוף	נפילה מגובה	20.1.22	ג'5	סלע אביב ביצוע בנייה בע"מ *מקבוצת "סלע בינו"	כן	לוי צונוהואה	סינית
אשקלון	רחוב ארגמן	פועל נפל מפיגום בקומה ה-6 באזור מסתור הכביסה	נפילה מגובה	27.1.22	ג'5	ד' בנגב בניה ופתוח בעמ	כן	וואנג זה	סינית
רמלה	רחוב מבצע יהונתן	העובד נפל מהשלב הראשון של הסולם, נחבט בראשו ופונה לב"ח. פציעתו הוגדרה כבינונית, נפטר לאחר שבועיים בבית החולים	פועל נפל מסולם	3.2.22	ג'5	רמי שבירו	כן	צ'ן צ'יימ'ונג	סינית
תל אביב	הרב ניסים	פועלים נפלו אל 2-מותם מהקומה ה-40, ככל הנראה, בעקבות פיגום שהתפרק	נפילה מגובה	9.2.22	ג'5	תדהר	כן	גאזי אבו סביתאן (מזרח ירושלים)	ישראלית
פרדס חנה	רחוב החורש	מנוף שהוצב על המשאית גרם לנטייתו על הצד וכתוצאה מכך פגע המנוף בפועל שעמד על גג הבניין.	פגיעה של חפץ כבד	13.2.22	ג'5	וליד גרייב בעמ	לא	סאאיד קדח	פלסטינית
נצרת	רחוב תאופיק זיאד	פועל נפל מגובה הקומה ה-6	נפילה מגובה	17.2.22	ג'5	וליד גרייב בעמ	לא	ג'מאל חטיב	פלסטינית
רמלה	רחוב התשעה	פועל נפל מגובה של 18 קומות אל פיר מעלית במהלך הנפת משטח עבודה באמצעות מנוף	נפילה מגובה	27.3.22	ג'5	פרשקובסקי	כן	יואן יושין	סינית
אשקלון	שדרות מנחם בגין	פועל נפל מהמנוף ונבלם בקומה העשירית של המבנה, גובה של כ-10 מ' ונהרג במקום	נפילה מגובה	25.4.22	ג'5	דניה סיבוס בע"מ	כן	אלכסנדר פיישר (אלכס)	ישראלית
קריית גת	רחוב הרימון	דריסה של טרקטור D9	דריסה	17.5	ג'3	אורות גת	כן	חיים דמרי	ישראלית
רמת גן	רחוב יוסף הגלילי	נפילה מגובה	נפילה מגובה	27.6		ח. דניאל חברה לבניין והשקעות בע"מ	לא	סלמאן מוחמד יוניס רבאע	פלסטינית
הרצליה	יהודה הנשיא	חומה קרסה על טרקטוריסט וקברה אותו	קריסת חומה	18.7		לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	
טייבה		פועל נפל מגרם מדרגות ללא מעקה	נפילה מגובה	31.7		לא ברור	לא ידוע	חוסין אבו אלה'ג'א	פלסטינית
רעננה	רחוב הצנחנים	עובד נפל מהגג בעת התקנת רעפים	נפילה מגובה	2.8		לא ברור	לא ידוע	שמוליק אהרון	ישראלית
טירת הכרמל	רחוב השחרור	מעלית משא התנתקה ממנוף ונפלה על מכולת עובדים	נפילה של חפץ כבד	21.8.22	ג'5	עמרם אברהם ביצועים בע"מ	כן	חסן ותד דיאב ותד	ישראלית
מועצה אזורית גלבוע	מושב גדיש	פועל נקבר תחת תעלה שקרסה	נפילה לבור	21.8.22	ג'1	ארזים תשתיות הגלבו בע"מ *תשתיות	לא	בילאל מוחמד אסעד ג'בארין	ישראלית
ראשון לציון	שמואל שרירא	לבנה נפלה על ראשו של פועל	נפילה של חפץ כבד	23.8	ג'2- תמ"א 38	אב-גד הנדסה אזרחית בעמ (1994)	כן	גאסן דחבור	פלסטינית
צומת נווה ימין	סמוך למחלף איל	תבנית נפלה על פועל והרגה אותו	נפילה של חפץ כבד	11.9		תשתיות	כן		
מועצה אזורית מטה יהודה	מושב בית נקופה	פועל נפל מגג מחסן בית פרטי	נפילה מגובה	19.9					
אשקלון	שדרות התעשייה אשקלון	פועל נפל מקומה 15	נפילה מגובה	2.11	ג'5	י.ח דמרי	כן	צ'ן ג'ון	סינית
פתח תקווה	רחוב השושנים	פועל נפל מרפסת למרפסת	נפילה מגובה	4.12	ג'4	גיל קטה בנייה והשקעות בע"מ	כן	ליו צונג	סינית

